خبر

تخصیص سهام عدالت به جاماندگان در انتظار تایید هیات دولت

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: مصوبه تخصیص سهام عدالت به جاماندگان هنوز به تایید هیات دولت نرسیده است.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، سید احسان خاندوزی در یک مصاحبه تلویزیونی در خصوص تخصیص سهام عدالت اظهار داشت: تخصیص سهام عدالت به جاماندگان ابتدا باید مراحل خود را طی کند. این مصوبه بعد از تأیید هیئت دولت اجرایی خواهد شد. وزیر امور اقتصادی و دارایی در خصوص واریز سود سهام عدالت گفت: هنوز مجامع برخی از شرکت‌های موجود در سبد سهام عدالت، برای تقسیم سود برگزار نشده، بعد از تقسیم سود شرکت‌ها، سود به حساب سهامداران واریز خواهد شد.

استقرار ۳۰ رایزن بازرگانی تا پایان سال

رئیس اداره رایزنان بازرگانی سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه هدف گذاری شده تا پایان سال تعداد رایزنان به ۳۰ نفر برسد، گفت: برای اولین بار نیز دو رایزن بازرگانی زن اعزام شدند.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، محمد رجب نژاد رئیس اداره رایزنان بازرگانی و مراکز تجاری سازمان توسعه تجارت ایران در مورد آخرین وضعیت اعزام رایزنان بازرگانی، اظهار داشت: کارشناسان مرتبط از ۴ وزارت خانه اقتصادی شامل وزارت نفت، امور اقتصادی و دارایی، جهاد کشاورزی و صمت می‌توانند به عنوان رایزنان بازرگانی ثبت نام کنند. بر اساس قانون نیز هر سال باید برای جذب رایزن فراخوان بزنیم. بر همین اساس نیز اواخر تیر ماه امسال برای جذب رایزن جهت اعزام به کشورهای جدید فراخوان زدیم که متقاضیان تا پایان شهریور ماه برای ثبت نام مهلت دارند. وی با بیان اینکه ما دولت را با ۲ رایزن بازرگانی در دو کشور عراق و افغانستان تحویل گرفتیم، افزود: هم اکنون ۱۷ رایزن بازرگانی در عراق (بغداد)، عمان، چین (پکن)، ارمنستان، هندوستان، قطر، افغانستان، لبنان، بلاروس، روسیه، کنیا، الجزایر، ترکیه، قزاقستان، آفریقای جنوبی، امارات و ازبکستان مستقر داریم. البته ۱۹ رایزن داشتیم که ۲ نفر برگشتند و در حال حاضر در کشورهای آذربایجان و پاکستان رایزن نداریم. در کشور آذربایجان هنوز شرایط برای استقرار رایزن فراهم نیست اما رایزن بازرگانی برای استقرار در کراچی پاکستان تا یک ماه آینده اعزام می‌شود. جایگزین ارمنستان هم مشخص شده و به زودی اعزام می‌شود. رجب نژاد گفت: رایزن بازرگانی به کشورهای صربستان، برزیل و پاکستان در شرف اعزام است و به زودی مستقر خواهند شد. وی در مورد اعزام رایزنان بازرگانی خانم نیز تصریح کرد: تا پیش از این رایزن بازرگانی خانم نداشتیم اما در دولت سیزدهم اولین رایزن بازرگانی ما به فزاقستان اعزام شد و دومین نفر هم به زودی جایگزین رایزن فعلی در ارمنستان می‌شود.رئیس اداره رایزنان بازرگانی و مراکز تجاری سازمان توسعه تجارت ایران در مورد هدف گذاری برای اعزام رایزنان بازرگانی گفت: هدف گذاری شده تا پایان سال باید تعداد رایزنان به ۳۰ نفر برسد بنابراین در نظر داریم که دو رایزن دیگر به شهرهای سلیمانیه (اقلیم کردستان) و بصره کشور عراق اعزام کنیم. همچنین دو رایزن در شهرهای شانگهای و گوانجو کشور چین نیز مستقر خواهیم کرد. وی ادامه داد: اعزام رایزن به کشورهای اندونزی، ترکمنستان، نیجریه، زیمبابوه، ونزوئلا، مجارستان، لهستان، سوریه و عربستان سعودی نیز تا پایان سال در دستور کار قرار دارد. بر همین اساس نیز فراخوان زدیم تا رایزن جذب و افراد واجد شرایط را به این کشورها اعزام کنیم. رجب نژاد یادآور شد: شایسته سالاری در انتخاب رایزن بسیار مهم است. بنابراین متقاضیان از ۴ وزارتخانه نفت، اقتصاد، کشاورزی و صمت با مراجعه به سایت سازمان توسعه تجارت ایران برای ثبت نام مراجعه کنند.

سامانه پاسخ سریع زلزله در برخی شهرها راه‌اندازی شد

سرپرست مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی بخشی از برنامه‌های مرکز درباره تمهیدات کاهش مخاطرات زلزله تشریح کرد و گفت: ویرایش پنجم آیین نامه ۲۸۰۰ که آیین نامه طراحی ساختمان در برابر زلزله است، در حال اتمام بوده و به‌زودی ابلاغ و اجرا می‌شود.

به گزارش زمان به نقل از وزارت راه و شهرسازی، «محمدمهدی حیدری» همچنین از پیاده سازی سامانه‌های پاسخ سریع زلزله برای بخشی از شهرهای مهم خبر داد و افزود: در برنامه بود تا تعدادی دستگاه‌های نوین و به‌روز شتاب‌نگار خریداری شود که تاکنون نزدیک‌به ۸۰۰ دستگاه خریداری شده و ۶۰ درصد دستگاه ها در پهنه کشور نصب شده است. وی با اشاره به اینکه حدود ۳۰۰ دستگاه شتاب نگار در دولت سیزدهم خریداری شده است، تصریح کرد: درصدد هستیم تا سامانه پاسخ سریع زلزله در برخی از شهرهای در صورت وجود اعتبار راه اندازی شود که این دستگاه ها به کمک مدیریت بحران می آید. حیدری توضیح داد: سامانه پاسخ سریع زلزله قادر است تا بعد از زلزله در کمتر از چند دقیقه اعلام کند که بیشترین خسارت مربوط به کدام منطقه است تا نیروهای امدادی به آن منطقه گسیل شوند.

رئیس‌کل بانک مرکزی خبر داد:

تجربه عملی «حذف دلار» از مبادلات غیرتجاری و سیاحتی

رئیس‌کل بانک مرکزی جایگزینی عرضه و تحویل دینار به زائران اربعین حسینی را که برای نخستین‌بار با موفقیت انجام گرفت تجربه عملی «حذف دلار از مبادلات غیرتجاری و سیاحتی» اعلام کرد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، محمدرضا فرزین رئیس‌کل بانک مرکزی در پیامی ضمن تشکر از همه دست‌اندرکاران و برگزارکنندگان اربعین حسینی و تقدیر ویژه از مدیریت مدبرانه مسئولان ارزی بانک مرکزی، مدیران بانک‌های عامل فروش ارز اربعین، وزارت کشور و تمام ارگان‌ها تصریح کرد: خدمات ارز اربعین در سال جاری با چند تفاوت اساسی با سال‌های قبل توسط شبکه بانکی کشور انجام گرفت. رئیس‌کل بانک مرکزی عرضه ارز اربعین توسط ۶ بانک بزرگ کشور در قالب ۱۷۹۰ شعبه شهری و روستایی را اقدامی مهم برشمرد و گفت: امسال برای نخستین بار، مراحل دریافت ارز اربعین، ساده‌تر شد و تلاش گردید سهم بیشتری از خدمات توسط سامانه‌های غیر حضوری صورت پذیرد. فرزین تصریح کرد: از ماه‌ها قبل، منابع دینارى عرضه ارز اربعین زائران ایرانی در بزرگترین گردهمایی جهان فراهم و برای اولین بار نیز به جای ارزهای دلار و یورو، از ارز کشور مقصد استفاده شد. رئیس‌کل بانک مرکزی افزود: مسئولان این بانک از ماه‌ها قبل، برآورد دقیقی از منابع دینارى مورد نیاز تا پایان سفر اربعین حسینی را پیش بینی کردند و با برنامه‌ریزی دقیق، خدمات عرضه ارز اربعین با نرخ یکسان و بدون هیچ کمبودی در تمام شعب و در طول روزهای هفته ارائه شد. در طول ایام اربعین حسینی نیز همگان شاهد بودند که این اقدام هوشمندانه باعث کاهش نرخ دینار در بازار غیررسمی شد. فرزین در ادامه تاکید کرد: الگوی به کار گرفته شده که خوشبختانه مورد رضایت زوار اربعین حسینی و مقامات مختلف کشور نیز قرار گرفت را می‌توان برای سایر کشورهای منطقه نیز به کار برد. رئیس‌کل بانک مرکزی افزود: در حال حاضر معاملات کالایی کشورمان با سایر کشورها عموماً با ارزهای یورو، درهم، یوان، روبل، روپیه و دینار صورت می‌پذیرد ولی در خصوص معاملات سیاحتی و غیرتجاری، همچنان ارزهای غالب یورو و دلار است که تجربه عملی "حذف دلار از مبادلات غیر تجاری و سیاحتی" در ایام اربعین امسال برای اولین بار در کشور اتفاق افتاد. فرزین خاطرنشان کرد: بر این اساس تعمیم تجربه رضایت‌بخش استفاده از ارز محلی در اربعین حسینی امسال به سایر کشورهای منطقه، موضوعی است که در حال بررسی کارشناسی و برنامه ریزی عملیاتی است و انشاالله بزودی شاهد اجرای آن خواهید بود. رئیس‌کل بانک مرکزی همچنین با تشکر از رسانه‌ها در اطلاع رسانی‌های به‌موقع عرضه ارز اربعین گفت: حتماً رضایت زوار اربعین امسال سند افتخار بزرگی برای همکارانم در نظام بانکی کشور است و بر همین اساس، صمیمانه از زحمات و تلاش‌های تک تک آنها تشکر می‌کنم. فرزین با تقدیر از تلاش همه دست‌اندرکاران برگزاری اربعین حسینی تاکید کرد: از مدیریت مدبرانه همکاران ارزی بانک مرکزی و مدیران بانک‌های عامل فروش ارز، وزارت کشور، جناب سردار وحیدی و به ویژه سردار میراحمدی، ریاست محترم ستاد اربعین نیز کمال تشکر و امتنان را دارم.

دولت سیزدهم مصمم برای ساماندهی مسکن

کارشناس حوزه مسکن با بیان اینکه دولت روحانی بیشترین ترک فعل را در حوزه مسکن داشت، گفت: دولت سیزدهم برای جبران این کاستی‌ها و ساماندهی بازار مسکن به صورت جدی پای کارآمده و در این راه مصمم است.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، مجید گودرزی افزود: جلسات شورای عالی مسکن که در این دولت در حال برگزاری است، در کنار دیگر اقدامات مانند نهضت ملی، طرح‌های مالیاتی و مقابله با سوداگران، نشان از اقدامات و عزم جدی دولت سیزدهم برای به آرامش رساندن حوزه مسکن است. وی با اشاره به مصوباتی مانند مالیات بر خانه‌های خالی، عنوان‌کرد: مصوبات مجلس در این حوزه ضمانت اجرایی زیادی نداشته یا کار کاشنایی ندارد که همین مساله سبب می‌شود تا عایدی دولت از اجرای قوانینی مانند مالیات بر خانه‌های خالی حتی به اندازه هزینه تصویب آن نباشد. گودرزی با تاکید بر لزوم پیش بینی ضمانت‌نامه‌های اجرایی در اجرای قوانینی مانند مالیات برخانه‌های خالی، گفت: البته امروز این روند نسبت به قبل در مسیربهتری افتاده و با طراحی و راه‌اندازی سامانه‌هایی مانند املاک و اسکان توسط دولت برای شناسایی و در نهایت دریافت مالیات از بخش مسکن، یک قدم رو به جلو برداشتیم؛ اما با وجود اینکه قدم‌های خوبی هستند، کافی نیستند.وی با اشاره به لزوم اجباری شدن ثبت املاک در سامانه املاک و اسکان، تصریح‌کرد: در این صورت دیگر شاهد انجام معاملات صوری که پایه‌ای برای قیمت‌گذاری هستند نخواهیم بود، زیرا وقتی سوداگران به این باور برسند که باید واحدهای خود را ثبت کنند و پس از آن ملزم به پرداخت مالیات هستند دیگر به سمت این‌گونه معاملات و قیمت‌گذاری‌ها نخواهند بود.کارشناس حوزه مسکن با اشاره به اینکه بخش زیادی از این معاملات صوری توسط افراد حقوقی مانند بانک‌ها انجام می‌شود، گفت: شاهد بودیم که بارها و بارها برای ایجاد سونامی قیمت، یک سری معاملات با قیمت بسیار بالا را انجام دادند و آگهی هایی نیز در این رابطه منتشر می‌کردند.گودرزی با تاکید بر لزوم شناسنامه‌دار کردن آگهی‌ها در حوزه مسکن و تاکید رییس جمهور بر مهار آگهی‌ها در این بخش، بیان‌داشت: این اقدام موجب مهار قیمت‌سازی‌های کاذب می شود.

فروش دخانیات در فروشگاه‌های زنجیره‌ای ممنوع!

اتاق اصناف ایران در اطلاعیه‌ای به واحدهای صنفی تاکید کرده که فروش و عرضه محصولات دخانی در فروشگاه‌های زنجیره‌ای و فرانچایز ممنوع است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، اتاق اصناف ایران در این اطلاعیه با اشاره به اجرای برنامه پیشگیری و تشدید مبارزه با قاچاق کالاهای دخانی مصوب ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ابلاغیه معاون پیشگیری ستاد و وزیر بهداشت و ستاد صنایع دخانی وزارت صمت، اعلام کرده که واحدهای بازرسی و نظارت اتاق‌های اصناف با محوریت دانشگاه‌های علوم پزشکی و سایر دستگاه‌های مرتبط در چارچوب قانون، با "فروش و عرضه سیگار الکترونیکی، قلیان الکترونیکی، ویپ و محصولات گرم کننده تنباکو (IQOS)" برخورد خواهند کرد. همچنین در این اطلاعیه تاکید شده که فروش تمام محصولات دخانی در فروشگاه‌های زنجیره ای و فرانچایز ممنوع است. گفتنی است وزارت صنعت، معدن و تجارت طرح مقابله با قاچاق در سطح عرضه را از ۱۵ فروردین سال قبل در حوزه لوازم یدکی خودرو آغاز کرد. لوازم یدکی خودرو، لوازم خانگی، آرایشی و بهداشتی، پوشاک و دخانیات، پنج اولویت نخست اجرای طرح وزارت صنعت، معدن و تجارت در رابطه با مبارزه با قاچاق کالاست. همچنین خردادماه سال قبل معاون صنایع عمومی وزیر صنعت، معدن و تجارت، از آغاز مرحله سوم مقابله با کالای قاچاق و تقلبی با تمرکز بر بازار دخانیات خبر داده بود. در حوزه دخانیات گزارش‌ها حاکی از این است که ۸۰ تا ۸۵ درصد بازار در دست برندها و تولید قانونی داخلی و ۱۵ تا ۲۰ درصد در اختیار قاچاق است. همچنین مصرف سیگار حدود ۸۰ میلیارد نخ برآورد شده است. اما نکته قابل توجه این است که بر اساس آمارها، سیگار سهم بالایی در کالاهای قاچاق کشف شده دارد. به طوری که در سال گذشته ۵۷۴۸ فقره پرونده قاچاق کالا به ارزش بیش از ۹۰۰۰ میلیارد تومان تشکیل شده و بیشترین تعداد پرونده قاچاق مربوط به کالاهای دخانیات با ۳۷ درصد، مواد خوراکی با ۲۰ درصد، اقلام آرایشی با ۱۶ درصد و نهایتاً خودرو و لوازم یدکی با ۷ درصد سهم بوده است.

ایجاد اقتصاد جدید جهانی توسط اقتصادهای نوظهور در آینده نزدیک

مشاور رئیس جمهور و دبیر شورایعالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی گفت: معتقدیم در آینده نزدیک کشورها و اقتصادهای نوظهور، اقتصاد جدید جهانی را ایجاد خواهند کرد.

به گزارش زمان از دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، «حجت‌الله عبدالملکی» در نخستین روز از برپایی نمایشگاه سرمایه گذاری و تجارت (CIFIT) چین در نشست خبری که با حضور خبرنگاران رسانه های چینی برگزار شد، در پاسخ به پرسش یکی از خبرنگاران مبنی بر اینکه با توجه به عضویت ایران در «بریکس»، این کشور تمایل به چه همکاری هایی با اعضای گروه اقتصادهای نوظهور جهانی دارد، اظهار داشت: ایران در سال های اخیر وارد اتحادیه های بزرگ اقتصادی از جمله «شانگهای» و بریکس شده است، ما معتقدیم در آینده نزدیک کشورها و اقتصادهای نوظهور اقتصاد جدید جهانی را ایجاد خواهند کرد؛ اقتصادی عاری از فشار و بحران برخلاف نظام اقتصادی که امریکایی ها بر جهان حاکم کردند. وی افزود: از اقتصاددانان چینی و مسوولان این کشور درخواست داریم قدر این پیشرفت اقتصادی خود را بدانند و با شجاعت و همکاری سایر کشورها برای ایجاد نظم جدید اقتصادی پیش روند؛ بی شک کشورهایی مثل ایران نیز در این مسیر همراهی خواهند کرد و اقتصاد جدیدی ایجاد خواهد شد. این مقام مسوول با بیان اینکه در ایران ۱۵ منطقه آزاد و ۳۳ منطقه ویژه اقتصادی وجود دارد، گفت: در این نمایشگاه ۸۵۰ بسته سرمایه گذاری به ارزش ۱۵ میلیارد یورو مربوط به این ۴۸ منطقه را ارائه خواهیم.مشاور رئیس جمهور در توضیح بسته های سرمایه گذاری ارائه شده در نمایشگاه، توضیح‌داد: بسته سرمایه گذاری شامل سه بخش است؛ بخش نخست، مطالعات امکان سنجی اقتصادی که نشان می دهد هر کدام از این پروژه ها به چه میزان سودآور هستند؛ بخش دوم، شامل زمین و امکانات زیربنایی مثل آب، برق و جاده است که برای همه این پروژه ها تأمین شده است و بخش سوم، مجوزهای قانونی بی نامی است که برای تک به تک این پروژه ها صادر شده و هر سرمایه گذاری که علاقه مند باشد بسته سرمایه گذاری و مجوز بی نام به نامش زده می شود و در کمترین زمان می تواند شروع به کار کند. عبدالملکی تصریح کرد: با توضیحات ارائه شده فعالیت سرمایه گذاران را بسیار راحت کرده ایم و هیچ مشکلی از نظر اقتصادی، اداری و اجرایی نخواهند داشت؛ در همین راستا از سرمایه گذاران چینی دعوت می کنیم تا برای انجام پروژه های سرمایه‌گذاری به غرفه ایران در نمایشگاه مذکور مراجعه و این بسته های سرمایه گذاری را از نزدیک بررسی کنند. وی با تاکید بر این مهم که در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران معافیت های بلندمدت مالیاتی و دائمی گمرکی وجود دارد، اظهار داشت: در این مناطق هزینه مواد اولیه و انرژی بسیار پایین است؛ به‌عنوان مثال هزینه انرژی در این مناطق تقریبا یک دهم هزینه انرژی در سطح جهانی و هزینه نیروی کار تقریبا یک پنجم متوسط جهانی است که همین باعث می شود مناطق آزاد ایران بهشت سرمایه گذاری باشد.دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی افزود: بیش از ۲۰۰ هزار نوع کالا از نفت و گاز تولید می شود که ایران و چین می توانند در تولید این محصولات با یکدیگر همکاری داشته باشند؛ علاوه بر این در بخش هایی مثل کشاورزی، خودروسازی و فناوری اطلاعات امکان همکاری میان دو کشور وجود دارد. عبدالملکی با اشاره به اینکه در بخش های که به فناوری پیشرفته نیاز است امکان همکاری دو جانبه نیز وجود دارد، خاطرنشان کرد: چین سالیانه بیش از ۵۰۰ میلیارد دلار در بخش تحقیق و توسعه و بخش فناوری پیشرفته قادر به سرمایه گذاری است و ایران نیز در سال های گذشته یکی از بالاترین نرخ های رشد فناوری در دنیا را داشته است؛ بر همین اساس حوزه فناوری های پیشرفته می تواند یکی از جنبه های همکاری های مشترک دو کشور باشد.

وی در بخش دیگری از سخنانش در پاسخ به این پرسش که آیا ایران به استمرار اقتصاد رو به رشد چین اعتقاد دارد، اظهار داشت: ایران بر این باور است چین ظرفیت های بسیار بالایی برای پیشرفت اقتصادی دارد؛ در واقع این مسیر پیشرفت طی ۲۰ سال اخیر به دلیل زاویه گرفتن از الگوی اقتصاد آمریکا و دنبال نکردن سیاست آنها بوده و در این مدت چین تلاش کرد به لحاظ فناوری سرآمد باشد و پول ملی خود را جایگزین دلار کند و ما معتقدیم اگر چین این مسیر را ادامه دهد حتما پیشرفت بیشتری خواهد داشت. مشاور رئیس جمهور با توضیح اینکه برای نخستین بار است که مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران با یک پاویون کامل و مستقل در نمایشگاه چین شرکت می‌کنند، تصریح‌کرد: تلاش می‌کنیم در گفت‌وگو با سرمایه گذاران چینی بسته‌های سرمایه گذاری را عرضه کنیم و بتوانیم به تفاهمنامه ها و قراردادهای سرمایه گذاری برسیم؛ این سفر و این برنامه نقطه شروع یک دوره همکاری جدید بین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران و چین است. عبدالملکی با اشاره به انعقاد قرارداد ۲۵ ساله میان ایران و چین، افزود: روسای جمهور دو کشور درباره همکاری مناطق آزاد ایران و چین مذاکرات خیلی مهمی داشته اند. وی در پاسخ این سوال که چرا ایران این نمایشگاه را به عنوان معرفی و بستری برای مناطق آزاد انتخاب کرده است، گفت: سیاست اصلی ما در مدیریت مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران، گسترش سرمایه گذاری است و این نمایشگاه یکی از بزرگترین رویدادهای جهان در حوزه سرمایه گذاری محسوب می شود که کشورها و شرکت های بسیار زیادی در آن شرکت می کنند و در همه دوره هایی که برگزار شده نمایشگاه بسیار موفقی بوده است؛ بدیهی است که ما نیز از فرصت های سرمایه گذاری در این نمایشگاه استفاده کرده و به همین دلیل در آن شرکت کردیم.

سرمقاله

درنگی بر اصلاحات اقتصادی در دولت سیزدهم؛

بلند مدت بودن نرخ تورم در ایران

امید فتحی

مسئله تورم در اقتصاد ایران محدود به چند سال اخیر نیست. نقطه آغاز تورم در ایران به سال‌های ابتدایی دهه ۵۰ به رشد درآمدهای نفتی برمی‌گردد که از آن زمان تاکنون اقتصاد ایران درگیر تورم‌های دورقمی بوده است.

برخی از رسانه‌های خارجی نظیر بی‌بی‌سی وامتدادهای داخلی آن نظیر هم‌میهن در روزهای اخیرا گزارش‌هایی با موضوع راستی‌آزمایی بهبود وضعیت تورم و رشد اقتصادی منتشر کرده‌اند که در آن مخطب را به این نتیجه می‌رساند که چون تغییری در تورم مصرف کننده وجود ندارد پس تمام اقدامات برای کنترل نرخ تورم از جنس شعار بوده است. یا اینکه افزایش رشد اقتصادی و کاهش بیکاری تنها به لطف برطرف شدن کرونا ایجاد و ارتباطی به سیاست‌های دولت ندارد. نگاه سیاست‌زده بسیاری از رسانه‌ها به مسئله اقتصاد بلاشک از مهم‌ترین چالش‌های سیاست‌گذاری اقتصادی برای هر دولتی می‌باشد. سال‌های سال دولت‌های مستقر در کشور ما با ترجیح منافع کوتاه‌مدت و بعضا انتخاباتی خود دست به اقداماتی زودبازده و البته ناپایدار زدند که طی سالیان متمادی اقتصاد ایران درگیر شوک‌های ناشی از همان سیاست‌های ناپایدار بود. در زمانه‌ای که دولت مستقر در حال برنامه‌ریزی برای حل ریشه‌ای مشکلات است نباید دولت را میانه انبوه مبارزه با ذی‌نفعان رانت‌خوار تنها گذاشت. مسئله تورم در اقتصاد ایران محدود به چند سال اخیر نیست. نقطه آغاز تورم در ایران به سال‌های ابتدایی دهه ۵۰ به رشد درآمدهای نفتی برمی‌گردد که از آن زمان تاکنون اقتصاد ایران درگیر تورم‌های دورقمی بوده است. طبعا هیچ اقتصاددان و یا تحلیل‌گری انتظار ندارد مسئله ۵ دهه تورم‌های بالا در کوتاه‌مدت حل شود. از این جهت انتظار کاهش سریع تورم در ایران از رسانه‌های مختلف را تنها ذیل اهداف سیاسی می‌توان تعریف کرد. وگرنه رویکرد منطقی و کارشناسی، ریشه‌یابی نرخ تورم و تلاش برای مبارزه با ریشه‌های آن جستجو کرد. اکثریت اقتصاددانان بر این امر اجماع دارند که در بلندمدت نقدینگی عامل اصلی ایجاد تورم است. شواهد آماری نیز این مدعا در مورد اقتصاد ایران به اثبات می‌رساند که نقدینگی و تورم همبستگی بسیار بالایی دارد. نمودار زیر نیز همبستگی قوی بین نقدینگی و شاخص قیمت را در بلندمدت به اثبات می‌رساند. بنابراین سیاست‌گذار برای مهار تورم چاره‌ای جز مهار نقدینگی در بلندمدت ندارد. یک نمونه اقدامات غیرموثر و کوتاه‌مدت، اقدام دولت قبل در افزایش شدید نرخ بهره بود که بدون مهار رشد نقدینگی توانست مدت زمان کوتاهی نرخ تورم را پایین نگه دارد، اما همانطور که از تجربیات جهش‌های ارزی سال ۹۷ به یاد داریم این قبیل راهکارها نه تنها جواب نمی‌دهد بلکه برعکس به دلیل ایجاد شوک‌های اقتصادی ظرفیت هدایت تورم به کانال‌های بالاتر را نیز دارد. همانطور که توضیح داده شد کنترل مقداری نقدینگی مهم‌ترین اقدام برای شروع کنترل نرخ تورم در بلندمدت است. همانطور که در نمودر زیر قابل مشاهده است در دولت فعلی رشد نقدینگی در اثر سیاست کنترل مقداری نقدینگی بانک مرکزی کاهش ۱۴ درصدی پیدا کند. متاسفانه در عمده تحلیل‌ها و قضاوت‌های صورت گرفته از دولت سیزدهم جای تحلیل نرخ رشد نقدینگی و ارتباط آن با نرخ تورم غایب است.

در حالی که این اقدام دولت حتما شایسته تمجید و حمایت نخبگان سیاسی و اقتصادی است. با وجود زمان‌بر بودن اثر سیاست‌های کنترل تورم، بررسی شاخص پیش‌نگر تورم یا همان نرخ تورم تولیدکننده می‌تواند تصویر مناسبی از اثرگذاری سیاست کنترل مقداری نقدینگی به نمایش بگذارد. سقوط ۷۰ درصدی نرخ تورم تولیدکننده به خوبی نمایان‌گر کاهش سطح انتظارات و احتمال کاهش جدی نرخ تا پایان سال جاری می‌باشد.

نباید از یاد برد که ابتدای سال ۱۴۰۰ زمانی که نرخ تورم تولیدکننده مرز ۱۰۰ درصد را شکست بسیاری از تحلیلگران پیش‌بینی وقوع ابرتورم را نیز داشتند، اما امروز نه تنها این خطر وجود ندارد بلکه تورم تولیدکننده سقوط ۷۰ درصدی را تجربه کرده است. یکی از انتقادات جدی وارد بر دولت بالا بودن نرخ تورم موادغذایی خصوصا کالاهای اساسی می‌باشد. تردیدی در بالا بودن نرخ تورم مواد غذایی در دولت فعلی وجود ندارد اما فهم این مسئله بدون بررسی مسئله ارز ترجیحی و هدفمندی آن در ابتدای سال گذشته بدست نخواهد آمد. دولت سیزدهم در ابتدای استقرار خود میراث شومی را از دولت قبل دریافت کرده بود که ادامه آن مسیر تقریبا برای دولت فعلی ناممکن بود. اختلاف بسیار بالای ارز ۴۲۰۰ تومانی با نرخ ارز بازار آزاد و مفاسد بسیار بالای زنجیره توزیع آن حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و تبدیل آن به یارانه نقدی را برای دولت تبدیل به یک ضرورت غیر قابل انکار تبدیل کرده بود. در هر صورت حذف ارز ترجیحی با وجود انحراف بالایی که در یارانه اعطایی آن داشت باعث افزایش قیمت مواد غذایی بیش از نرخ تورم شد. همین مسئله باعث سایه انداختن بر روی سایر اقدامات اساسی دولت شده است. لکن باید توجه داشت که اولا این اقدام دولت بسیاری ضروری و حیاتی بود و اگر انجام نمی‌شد امروز وضعیت بسیار وخیم‌تری در حوزه مدیریت منابع ارزی داشتیم و دوم اینکه اثر این اقدام کوتاه مدت بوده و بعد از گذشت یک الی دو سال بالا بودن نرخ تورم مواد غذایی نسبت به نرخ تورم از بین خواهد رفت. بسیاری از رسانه‌ها در تلاشند تا رشد اقتصادی و کاهش نرخ بیکاری را در دو سال اخیر را به بر طرف شدن شوک ناشی از کرونا ارتباط دهند. هر چند بر طرف شدن شوک کرونا حتما خواهد توانست تاثیر مثبتی بر رشد اقتصادی بگذارد اما نباید فراموش کرد که اقدام سریع و عاجل دولت سیزدهم در ابتدای تصدی خود در واکسیناسیون عمومی زمینه گشایش در فعالیت‌های اقتصادی را ایجاد نمود. ضمن اینکه بسیاری از سیاست‌های به جای دولت نظیر سرمایه‌گذاری کلان در حوزه زیرساخت‌های انرژی، بهینه‌سازی مصرف سوخت، تسهیل صدور مجوزها، بازگشایی کارخانه‌های نیمه کاره و... نیز در افزایش رشد اقتصادی و کاهش بیکاری تاثیر بسزایی داشته است. احیای نگاه درون‌زا و برون‌گرا بودن اقتصاد در دولت سیزدهم منجر به مثبت شدن برخی از شاخص‌های اقتصادی شده است. پایداری این وضعیت در کنار امتداد آن تا وسعت معیشت مردم علاوه بر پایداری دولت در این مسیر، نیازمند همراهی نخبگان سیاسی و اقتصادی است. بدون همراهی و حمایت عمومی، امکان دولت برای ادامه حل ریشه‌ای معضلات ساختاری اقتصادی ایران بسیار محدود خواهد شد. حرکت رسانه‌های سیاست‌زده نظیر بی‌بی‌سی و همم‌یهن در کتمان دستاوردهای اقتصادی دولت، در صورت اثرگذاری می‌تواند منجر به تکرار سال‌های تلخ شرطی شدن اقتصاد در دهه ۹۰ شود.

Alborz.payam@gmail.com